

Abadia de Sant Josep de Clairval

Estiu de 2022

Estimats Amics,

TORÍ, any 1814. A l'octava de Pasqua, la marquesa Júlia de Barolo es topa amb una processó acompanyant el Santíssim Sagrament a la casa d'un malalt. S'agenolla reverenciosament i de cop i volta, enmig dels cants religiosos, una veu estrident crida: «No és el viàtic el que em fa falta, sinó sopa!». Aquesta provocació, que ve d'un pres de la presó central, molt propera, mou la jove marquesa a entrar-hi. Veient el deteriorament que pateixen els presos, s'escandalitza. En concret, la visita al mòdul de dones la commociona profundament: «Podria dir que es varen tirar sobre meu —diu—, cridant totes a la vegada, i el seu estat de degradació em va causar un dolor i una vergonya que em segueix emocionant intensament quan ho recordo... Vaig tornar a casa amb el cor compungit de dolor i sense veure clarament quina determinació havia de prendre per millorar l'existència física i moral de les preses». Els esposos Barolo veuran en aquell descobriment un senyal de la Providència, i dedicaran tota la seva vida a les obres de misericòrdia.

La Venerable Júlia i en Tancredi de Barolo

Drets reservats

Exili en família

La Júlia neix i és batejada el 27 de juny de 1785, en el castell de Maulévrier (prop de Cholet, a França). El seu pare, Eduard Colbert, és ambaixador de França davant l'arquebisbe elector de Colònia. És descendent del germà petit del cèlebre ministre de Lluís XIV, Joan Baptista Colbert. La seva esposa, Anna Maria de Quengo, li dona quatre fills. La Revolució Francesa alterarà la vida de la família, que resideix habitualment a Bonn, Alemanya. A partir de 1793, comença per als Colbert una existència àrdua i fugitiva que els condueix a Holanda i, després, a Bèlgica. La Júlia queda traumatitzada encara més per la mort de la seva mare a Brussel·les, l'octubre de 1793, i més tard per la mort de la seva àvia paterna, guillotinata l'any 1794. Quan, per fi, en Napoleó autoritza el retorn dels emigrats a França, els Colbert troben el castell familiar cremat, les terres devastades i els seus habitants a la misèria. Aqueixa forta tribulació no desvia el marquès del seu primer deure: transmetre als seus fills la fe i la cultura cristianes. L'any 1804, amb la proclamació de l'imperi, la Júlia entra a la cort imperial com a dama d'honor de la casa de l'emperadriu. En aquestes circumstàncies coneix al jove marquès de Barolo.

Com a darrer descendent de la noble família piemontesa dels Falletti de Barolo, en Carles Tancredi neix el 26 d'octubre de 1782 a Torí. El noi destaca des de jove per la seva intel·ligència, amor per la justícia i noblesa de sentiments, arribant a ser un home pietós, obert i atent a les exigències del seu temps. Quan Napoleó, per donar més

brillantor a la seva cort, es proposa concentrar a l'antiga noblesa francesa emigrada, així com a la de les altres regions, sota el seu domini, en Tancredi es veu obligat a dirigir-se a París. Ingressa en el cos dels patges, convertint-se després en camarlenc de la casa de l'emperador.

En Tancredi i la Júlia descobreixen que tenen en comú una fe profunda, una vasta cultura i el desig de comprometre's per millorar la societat. A pesar d'això, són de temperaments oposats: ella, dotada d'un caràcter brillant i donat a la rèplica, és impetuosa; ell, en contrapartida, és dolç, reservat i reflexiu. El casament se celebra a París el 18 d'agost de 1806. La important fortuna d'ambdues famílies permet que els joves esposos portin una vida despreocupada fins la caiguda de Napoleó l'any 1814. S'instal·len a Torí, però resideixen tot sovint a París. En el transcurs dels seus viatges, visiten les noves institucions socials inspirades per l'Evangeli. No obstant, la seva vida està marcada dolorosament per l'esterilitat, encara que, a pesar d'aquesta prova, l'afecte mutu que es professen es purificarà i fortificarà, doncs es recolza en les virtuts de la fe i de la caritat. La seva adhesió a la voluntat divina els fa acceptar la manca de fills, adoptant en el seu lloc als pobres de Torí; d'aquesta manera coneixeran una àmplia fecunditat espiritual.

«Moltes parelles d'esposos no poden tenir fills —escriu el Papa Francesc en l'Exhortació *Amoris Laetitia*—. Sabem el que s'arriba a patir per això. Per una altra banda sabem, també, que el matrimoni no ha estat instituït solament

per a la procreació. Per això, encara que la prole, tan desitjada, moltes vegades manqui, el matrimoni, com amabat i comunió de tota la vida segueix existint, i conserva el seu valor i indissolubilitat. A més, la maternitat no és una realitat exclusivament biològica, sinó que s'expressa de diverses maneres. L'adopció és un camí per realitzar la maternitat i la paternitat d'una manera molt generosa, i vull animar als que no poden tenir fills a que siguin magnànims i obrin el seu amor matrimonial per rebre a aquells que estan privats d'un adequat context familiar. Mai no es penediran d'haver estat generosos. Adoptar és l'acte d'amor de regalar una família a qui no la té. És important insistir en que la legislació pugui facilitar els tràmits d'adopció, sobretot en els casos de fills no desitjats, en vistes a prevenir l'avortament o l'abandó. Els que assumeixen el repte d'adoptar i acullen a una persona de manera incondicional i gratuïta, es converteixen en mediadors d'aqueix amor de Déu que diu: *Encara que la teva mare t'oblidés, jo no t'oblidaria mai* (Is 49, 15)» (19 de març de 2016, núm. 178 i 179).

Els "Jardins d'infància"

El Barolo acullen a la seva majestuosa residència de Torí els nens que, per necessitat o negligència, són abandonats pels seus pares. Aquest és l'origen d'allò que es coneix com "Jardins d'infància". Durant l'horari s'imparteixen classes de catecisme, de lectura, oracions, jocs, etc. L'objectiu consisteix en insuflar en aquelles ànimes mal·leables els principis essencials de la vida moral, com el temor de Déu, el respecte pels pares, l'obediència i la franquesa. Les primeres mestres, que són laiques, aniran essent substituïdes per religioses durant l'any 1832. Dos anys més tard, els esposos Barolo fundaran el que arribarà a ser la Congregació de les Germanes de Santa Anna de la Providència, destinada a l'educació cristiana d'aquests nens.

Per la seva banda, la Júlia, que ha descobert tot l'horror de l'univers carcerari, i a pesar de l'oposició de la seva família, aconsegueix introduir-se a les presons. Les preses la reben amb insults i, de vegades, amb cops. Sense desanimar-se, la marquesa segueix amb les seves visites; acaben per acceptar-la i parlar-li amb calma. Passa les jornades amb aquelles dones, catequizant-les, ensenyant-les a llegir, a resar, a perdonar i a santificar-se. Aprofitant les seves relacions, els esposos Barolo dirigeixen informes a les autoritats, sobre les degradants condicions de vida de les preses, proposant algunes solucions. La Júlia desitja parlar-los del tema, encara que aquestes visites li costen molt més que la companyia de les preses. Acollida d'entrada, amb fredor i amb educació irònica, acaba convencent i aviat adquireix una vertadera autoritat. De tal manera és així que, l'any 1821, els esposos Barolo aconsegueixen que s'inauguri una presó reservada a les dones. La Júlia, que és nomenada superintendent, mana condicionar una capella i assumeix els càrrecs del culte. Les preses, que han millorat gràcies a les seves instruccions i al seu sincer afecte, expressen la seva alegria per deixar de ser excloses de les cerimònies religioses. «Filles meves

—les hi diu amb aquests mots—, Déu segueix estant amb nosaltres, però és un gran honor poder participar en el Sant Sacrifici que el seu amor instituí per al perdó dels nostres pecats». Per recolzar-la en aqueixa obra, la marquesa contribueix a que s'instal·lin a Torí les Germanes de Sant Josep de Saboya. Sota la dolça i caritativa influència d'aquestes monges, les preses perseveren en regularitat i lliure submissió. La Júlia aporta el següent testimoni: «són varies les dones que han mort a la presó, i totes amb santa calma i confiança indestructible en la misericòrdia divina. No he vist morir a cap d'elles de manera impia i, si bé en un principi manifesten la irreligió, poc a poc van cedint davant les exhortacions i els bons exemples. He trobat molta ignorància, però no incredulitat, i més d'una vegada he sentit la següent exclamació: "Gràcies a vostè, senyora, estic contenta de que em tanquessin a la presó, doncs aquí he après a conèixer el bé i el mal, i a trobar consol en la religió"».

Les "Magdalenes"

L'any 1823, el govern del Piemont concedeix als esposos Barolo el dret de fundar, pels seus propis medis, una llar d'acollida per a antigues preses i prostitutes penedides. Confiada a les Germanes de Sant Josep, aqueixa llar serà el bressol, amb l'impuls de la Júlia, de dues comunitats: per una banda, un convent de religioses contemplatives destinat a les penedides que se senten cridades a consagrar-se a Déu, les "Magdalenes"; per una altra banda, per a aquelles que, sense abraçar la vida contemplativa, no desitgin tornar al món, es fundarà una branca consagrada a la cura dels malalts en els hospitals, les Oblates de Santa Maria Magdalena.

L'any 1816, en Tancredi va entrar a l'ajuntament de Torí. Primer serà conseller i, després, un dels dos alcaldes entre els anys 1826 i 1827. En el transcurs de vint-i-dos anys en el seu càrrec d'administrador municipal, es constitueix, entre d'altres coses, en promotor i impulsor de les tasques d'instrucció i de beneficència, amb la finalitat no solament de socórrer els indigents sinó d'afavorir la justícia i la pau socials. Com a membre de la comissió per a la instrucció pública, s'encarrega d'organitzar l'ensenyament primari, que confia als Germans de les Escoles Cristianes. Per una altra banda, mana crear cursos superiors de primària, inexistents fins aleshores. Aprovades pel govern l'any 1827, aqueixes escoles estan destinades a joves de les classes populars que intenten completar la seva formació abans d'entrar a la vida activa. El seu objectiu és doble: en primer lloc, restringir el nombre creixent d'alumnes que s'apilen en els col·legis sense cap esperança d'accedir més tard als estudis universitaris; en segon lloc, proporcionar una cultura suficient i una bona preparació per a les professions artesanals, comercials, etc. Com a pedagog prudent, Tancredi s'encarrega dels reglaments, dels llibres, dels exàmens, de les diferents disciplines i de la manera d'impartir-les.

Al mateix temps que fa renovar o construir esglésies, hospitals i escoles, tot i treballant en la millora de les

condicions de vida dels seus conciutadans, el marquès encara troba temps per escriure obres pedagògiques, tenint molt especialment com a destinataris els joves. Es tracta de fulletons d'estil senzill que es distribueixen gratuïtament. En Tancredi no desaprofita l'ocasió de suscitar en el lector pensaments elevats i edificants. En les seves "Breus instruccions per a la joventut", escriu: «els joves tornaran a il·luminar les seves mirades amb fervoroses oracions i cor sincer vers el seu Pare celestial perquè els condueixi amb amor i sense error pel curt camí on posin els peus. Llavors li suplicaran que els concedeixi la gràcia d'elegir o d'acceptar una situació que, abans que res, estigui d'acord amb la seva santa voluntat».

Reconvertit en un simple conseller municipal i animat per un religiós respecte cap a les ànimes dels difunts, en Tancredi entrega una suma considerable per condicionar el nou cementiri de Torí. En contrapartida, només demana que es reservi un modest emplaçament per a la seva família, i que una inscripció convidi a resar pel repòs de la seva ànima i la dels seus.

Una profunda amistat

La Júlia, que ofereix el millor del seu temps a les obres de misericòrdia, dedica més d'una hora diària a l'oració i porta un cilici (cinturó de crin per a la penitència). És molt culta i parla normalment en cinc idiomes, cosa que encanta a l'elit intel·lectual i política de Torí, a la que rep a casa seva. A més, els esposos Barolo acullen al poeta Silvio Pellico (1789-1854) quan surt de la presó. Aquest exaltat patriota treballava per la unitat italiana i era considerat pels austríacs com un perillós revolucionari, cosa pel que havia estat condemnat a la pena capital, commutada aviat per un penós empresonament. Així doncs, els Barolo es converteixen en els seus benefactors, contractant-lo com a bibliotecari l'any 1834. Tancredi estableix una profunda amistat amb ell, confiant al poeta «que havia notat sempre en la seva Júlia, una tendència continua a perfeccionar-se en la virtut», que la considera com «la criatura més natural, incapaç d'orgull i de mentida» i que, «si bé l'havia estimat apassionadament des de la primera trobada, l'estima cada cop més». L'any 1838, en Silvio Pellico, convertit en secretari de la Júlia, l'acompanyarà en les seves visites als pobres i a les cases de caritat.

L'any 1835, una epidèmia de còlera envaeix el Piemont i després Torí. Al contrari d'altres membres de la noblesa que s'afanyen en fugir de la ciutat, els esposos Barolo, que llavors es troben al camp, tornen sense demora. Tancredi organitza l'ajuda als malalts, fundant centres de socors i infermeries obertes dia i nit. Turmentat pel temor de que la Júlia es contagi, només li permet aportar ajuda i consol a les vídues i orfes, però sense apropar-se als malalts contagiosos. Més tard, al desaparèixer el seu temor, aprova que la seva esposa tingui cura directament dels malalts. Durant aquelles tràgiques setmanes, en que molts torinesos destaquen pel seu valor i generositat, els membres del consell fan un vot solemne davant la Verge de la Consolata, patrona de la ciutat, amb la finalitat d'obtenir

de la divina misericòrdia el final del còlera. Tancredi prepara el text adient. El consell municipal s'encarregarà de restaurar la capella subterrània de l'església de Sant Andreu (l'actual cripta de la Consolata), d'erigir en aqueixa plaça una columna amb una estàtua de la Santíssima Verge, d'establir la pregària de les Quaranta Hores i de participar cada 30 d'agost, durant set anys consecutius, en una Missa d'acció de gràcies a Nostra Senyora del Consol. El pergamí, sobre el qual s'ha consignat el vot, és entregat per part del consell municipal a l'arquebisbe en el transcurs d'una Missa solemne. El vot, junt amb les pregàries, obté el final de l'epidèmia, que es limita a uns casos aïllats i tot desapareix aviat completament. En recompensa per la dedicació de la que han donat prova, la Júlia rep la medalla d'or de la ciutat i Tancredi és nomenat "Comanador dels Sants Maurici i Llätzer".

Qui marxarà primer?

Després d'allò, la salut dels esposos Barolo comença a decaure: la de la Júlia, amb força gravetat en aparença; la del seu marit, d'una manera més dissimulada. Aquest declara un dia a la seva esposa: «Confio en la Providència, doncs penso que seré jo el que marxi primer». Quan l'ataquen els dolors, l'epidèmia de còlera havia desaparegut ja feia tres anys. Per indicació dels metges, els esposos es dirigeixen al Tirol per gaudir de cert repòs. Des del principi del viatge, la salut d'en Tancredi es veu greument alterada i decideixen tornar. A Chiari, prop de Brescia, està en les últimes. El capellà del lloc l'imparteix el sagrament de l'Extremunció o Unció dels malalts. En pau, en els braços de la Júlia que està totalment afligida, entra a la vertadera Llum el 4 de setembre de 1838.

El cos del marquès és conduït a Torí. Les autoritats, els amics, i tota una multitud de pobres que volen donar testimoni de la seva gratitud hi van per homenatjar al difunt. Les exèquies se celebren a l'església de Sant Damas amb gran senzillesa, tal com ho havia disposat en el seu testament. Només l'importaven les oracions pel descans de la seva ànima, cosa per la qual havia disposat que se celebressin nombroses Misses amb aquesta intenció i que es repartissin almoines als pobres i a obres de caritat. A la seva tomba, la Júlia hi fa gravar aquest epitafi: «Va fer molt de bé a molta gent, i hauria volgut poder fer-ho a tothom».

A la mort del marquès, les "Colomes" —com deia a les Germanes de Santa Anna, que havia fundat quatre anys abans per educar els nens abandonats— encara s'aixopluguen en un niu petit i tebi a l'espera d'emprendre el vol. La Júlia acaba de precisar el carisma d'aqueixa jove institució i redacta les seves constitucions, que l'arquebisbe de Torí aprova l'any 1845; tot seguit passarà sis mesos a Roma per aconseguir l'aprovació de la Santa Seu, que serà concedida el 8 de març de 1846. Des d'aquest moment, la congregació s'expandeix per tota Itàlia; després, a partir de 1871, pels països de missió. La Júlia se sentirà sempre molt propera a les "Colomes", visitant els

centres i preocupant-se pels recursos econòmics, encara que també per la vitalitat espiritual de les comunitats.

Per educar a les joves de l'alta societat, la marquesa fa cridar a Torí les Dames del Sagrat Cor, fundades a França per Santa Sofia Barat (1779-1865), amb la que havia establert amistat. De la mateixa manera, dóna suport a l'obra de Sant Josep Benet Cottolengo (1786-1842), fundador, a la mateixa ciutat, de la Petita Casa de la Divina Providència. L'any 1832, Tancredi, llavors administrador de l'hospital de Moncalieri, havia disposat que un annex del centre es destinés als nens pobres, cosa per la que la Júlia, fidel a les intencions del seu marit, vetlla per aqueixa obra i mana traslladar-la a Torí. La seva inauguració té lloc l'any 1845, i allí hi són hospitalitzades les nenes orfes o procedents de famílies pobres. La Júlia crida a Don Bosco (1815-1888), aleshores jove sacerdot, perquè en sigui el capellà, i també per assumir la direcció espiritual de les joves del Refugi fundat l'any 1823. La col·laboració entre el capellà i la marquesa només dura un parell d'anys. El motiu és que Don Bosco prioritza el seu apostolat en els nois del carrer, que aplega en locals de les obres de la marquesa. Aquest veïnatge amb les noies no deixa de causar problemes. A més, Don Bosco, que no dosifica les seves forces, es posa malalt. Com que no accepta renunciar a ocupar-se dels seus nois, la Júlia es veu en la tessitura d'acomiar-lo. No obstant, continuarà sostenint econòmicament la seva obra, de manera anònima i mitjançant un intermediari.

Un camí per pujar al Cel

L'any 1848, Europa es veu sacsejada de nou per revolucions. A Torí, les manifestacions de carrer tenen com a objectiu formar un Estat italià unificat, sense consideració pels drets immemorials de la Santa Seu sobre

els Estats Pontificis. Els manifestants ataquen a l'Església Catòlica i a les seves institucions. La marquesa de Barolo és amenaçada de gravetat, i se li aconsella que abandoni la ciutat. «No puc portar amb mi a les meves cinc-centes filles adoptives —replica amb energia—. Així que haig de quedar-me per fer de mare fins el final. I si em volen tallar el cap que ho facin, doncs aquest també és un camí per pujar al Cel. El Senyor concedí a la meva àvia la valentia de morir a la guillotina, així que segur que no m'abandonarà!. Ni les amenaces, ni les persecucions, ni els turments em forçaran a desertar del lloc on em reté el meu deure!». Aqueixa tribulació no fa més que fer créixer en ella la paciència i la fermesa. A pesar d'això, la seva serenor, fins i tot quan es restableix l'ordre públic, no aconsegueix esborrar completament el temor pel futur.

Preocupada per conservar tot el que havia emprès amb el seu marit, la Júlia agrupa el conjunt de les seves obres en el si d'una institució anomenada "Opera Pia Barolo", reconeguda per decret i dotada de personalitat civil. A l'ocàs de la seva vida, l'any 1863, la marquesa finança en bona part la construcció, en un barri popular de Torí, Borgo Vanchiglia, la construcció d'una església dedicada a Santa Júlia, la seva patrona. L'octubre, després de tornar a caure malalta i sentint propera la seva mort, es prepara amb gran esperit de fe a comparèixer davant Déu; espera aquest moment amb el cor ple d'esperança, amb la mirada posada al crucifix i tenint entre les mans una imatge de la Verge que li havia enviat el Sant Rector d'Ars. Finalment, entrega amb pau la seva ànima a Déu, el 19 de gener de 1864. Les restes mortals dels esposos Barolo reposen avui en dia en el cor de l'església de Santa Júlia. L'any 1991 s'inicià el procés de beatificació de la Júlia, i el 1995, el de Tancredi. El 5 de maig de 2015, es reconegué la heroicitat de les virtuts de la Júlia; per això, s'ha convertit en "Venerable", primera etapa en el camí de la beatificació.

Gratis ho vàreu rebre; doneu-ho gratis (Mt 10, 8) —va dir JESÚS—. I afirmà igualment: Jo us he escollit a vosaltres i us he destinat perquè aneu i doneu fruit, i que el vostre fruit romanguí... el que us mano és que us estimeu els uns als altres (Jn 15, 16-17). D'aquesta manera, els bens que el Senyor ens dóna van destinats al bé del proïsme. Els esposos Barolo varen saber posar a disposició dels pobres les grans riqueses que el Senyor els hi havia donat gratuïtament. Seguint el seu exemple, tant de bo nosaltres puguem posar a disposició dels nostres germans els nostres talents, per petits que siguin.

*+f. Joan Bernat, l'Abat
i els monjos de l'Abadia*

• *Per rebre (gratuïtament) la Carta de l'Abadia de Sant Josep de Clairval, cal adreçar-se a l'Abadia, les dades de la qual s'assenyalen tot seguit.*

• *Rebrem amb molta gratitud totes les adreces de possibles lectors que ens facin arribar.*

• *Ajuts:*

Transferència bancària: IBAN: FR59 2004 1010 0405 6187 8A02 585.

BIC: PSSTFRPPDIJ, titular: Abbaye Saint Joseph de Clairval.

Targeta de crèdit: cf. la nostra pàgina www.clairval.com

Abbaye Saint-Joseph de Clairval (Ed. catalana) ISSN: 1956-3914 - Dépôt légal: date de parution - Directeur de publication: Dom Jean-Bernard Bories - Imprimerie: Traditions Monastiques - 21150 Flavigny-sur-Ozerain.

ABBAYE SAINT-JOSEPH DE CLAIRVAL – 21150 FLAVIGNY-SUR-OZERAIN – FRANCE

E-mail : abbaye@clairval.com – <http://www.clairval.com/>